

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 163

гр. Бургас, 01.09.2022 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в закрито заседание на първи септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Румяна Ст. Калошева Манкова

Членове: Светла М. Цолова
Гергана Ж. Кондова

като разгледа докладваното от Светла М. Цолова Въззивно частно наказателно дело № 20222000600151 по описа за 2022 година

Производството е образувано по частен протест срещу определение, с което е отменено постановление за прекратяване на наказателно производство.

С частния протест прокурорът от Окръжна прокуратура - Бургас прави оплаквания за незаконосъобразност и необоснованост на атакувания съдебен акт. Излага обстойни аргументи в подкрепа на релевираните доводи. Категорично възразява срещу дадените му от съда указания за изясняване на определени обстоятелства, преценени като решаващи за правилното разрешаване на спора. Не споделя становището, че вещите лица, изготвили първоначалното и допълнителното заключение на тройната автотехническа експертиза са некомпетентни, като изрично посочва специалността на всеки от тях. Позицията се базира на еднозначния извод, съдържащ се във всички назначени автотехнически експертизи, че водачът Д. не е имала техническата възможност да избегне произшествието чрез спиране, отстоява тезата, че настъпилото ПТП не съставлява престъпление по смисъла на Наказателния кодекс, а е случайно деяние. Счита, че не са събрани безпротиворечиви доказателства за допуснато от водача Д. нарушение по чл.40, ал.1 или ал.2 от ЗДП, въпреки констатираната причинноследствена връзка между падането на З. Г. на пътното платно вследствие съприкосновение с лек автомобил „Пежо“ и настъпилата ѝ смърт. Изразява позиция, че съприкосновението между автомобила и пешеходката Г. е било неизбежно поради виновното поведение

на пешеходката, а не поради допуснати от страна на водача Д. нарушения по ЗДП. Смята, че заключенията на комплексната съдебномедицинска и автотехническа експертиза, тройната автотехническа и допълнителната тройна автотехническа експертиза установяват, че водачът на лек автомобил „Пежо“ не е имал техническата възможност да избегне контакта с пешеходката, т. е. не е имал обективната възможност да възприеме пострадалата Г. като опасност за движението, тъй като непосредствено преди удара пешеходката е била извън полето на зрението на Д.. Подчертава, че пешеходката Г. е имала две възможности да избегне произшествието – като използва пешеходната пътека, покрай чието начало е минала, или като се съобрази с маневрата на лек автомобил „Пежо“, който през цялото време на нейното движение от излизането ѝ измежду паркираните автомобили и до удара е бил в полезрението ѝ. Цитира решения на върховната ни съдебна инстанция, в които е прието, че когато бъде увредено лицето, което е създадо опасността със своето неправомерно поведение, налице е случайно деяние по смисъла на чл.15 от НК. Като заключава, че Окръжна прокуратура – Бургас, при напълно изяснена фактическа обстановка, правилно е прекратила досъдебното производство с атакуваното от наследниците постановление и намира, че дадените от съда указания не биха променили по никакъв начин правните изводи на решаващия прокурор, защото е несъмнено доказано, че водачът Д. не е допуснала нарушения по ЗДП, приема, че първоинстанционното определение, с което е отменено постановлението за прекратяване на делото, водено за престъпление по чл.343, ал.1, б. „в“ вр. чл.342, ал.1 от НК, е необосновано и незаконосъобразно и следва да се отмени. По тези съображения прокурорът предлага въззивният съд да отмени протестираното определение, с което е отменено постановлението за прекратяване на наказателното производство и да потвърди това постановление.

Представителят на Апелативна прокуратура – Бургас е депозирал писмено становище, в което заявява, че частният протест, с който се атакува първоинстанционното отменително определение, е неоснователен. Не споделя правния извод на прокурора от първоинстанционната прокуратура, изложен в прекратителното му постановление, според който водачът на лек автомобил „Пежо“ – свид. Д. не е имала неправомерно поведение, което да е довело до настъпване на ПТП и да е в пряка причинноследствена връзка с

настъпилия вредоносен. Солидаризира се с противния извод на първостепенния съд, че в казуса приемането наличието на случайно деяние по смисъла на чл.15 от НК обуславя незаконосъобразност и необоснованост на постановлението за прекратяване на наказателното производство. Изразява съгласие със становището на съда, че разследването по делото не е пълно, всестранно и обективно и фактическата обстановка не е изцяло изяснена, поради което правните изводи на прокурора от първоинстанционната прокуратура за случайно деяние са неправилни. Намира, че вещите лица от тройната автотехническа и допълнителната автотехническа експертиза не са дали ясни отговори на поставените им въпроси, свързани с механизма на ПТП и предотвратимостта на удара. Споделя мнението на съда, че са налице данни за допуснато от водача Д. нарушение на правилото на чл.40 от ЗДП и за необходимостта от изготвяне на ново заключение на автотехническа експертиза за изясняване механизма на ПТП, след което да се прецени дали и коя алинея на посочения законов текст е нарушена. Като счита, че изложените в протеста на първоинстанционната прокуратура доводи и възражения против изводите, съдържащи се в атакувания съдебен акт, са неоснователни, намира, че искането за отмяна на съдебното определение следва да се остави без уважение, а определението – да се потвърди като законосъобразно и обосновано.

Наследниците на пострадалата З. Г. и техните повереници не са изразили становище по протеста на прокурора.

Въззивната инстанция, след като се запозна с изложените в частния протест оплаквания, обсъди всички материали, съдържащи се в наказателното дело, прецени становището на прокурора от въззивната прокуратура и извърши служебна проверка на атакувания съдебен акт, направи извода, че частният протест, макар и допустим като подаден от прокурора и в преклузивния седмодневен срок по чл.243, ал.7 от НПК, е неоснователен и не следва да се уважава.

Протестираното определение №556 от 20.06.2022г. по ЧНД №543/2022г. на Бургаския окръжен съд, с което е отменено изцяло постановлението на прокурора от Окръжна прокуратура - гр. Бургас от 25.05.2022г. за прекратяване на наказателното производство по ДП №301/2019г. по описа на Пето РУ на МВР - Бургас, водено срещу неизвестен извършител за

престъпление по чл.343, ал.1, б. „в“ вр. чл.342, ал.1 от НК, е законосъобразно и обосновано. Изложените в посоченото прекратително постановление фактически и правни изводи за липса на извършено от водача на лек автомобил „Пежо“ престъпление са необосновани и незаконосъобразни, защото не се подкрепят от събраните по делото доказателства и противоречат на материалния закон. В мотивите към атакуваното определение съдът правилно е приел, че постановлението на прокурора не се основава на задълбочено разследване, което да е допринесло за обективното, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото, в частност разследването не е установило точния механизъм на ПТП и възможността за предотвратяване на удара между пешеходката и водача на автомобила при определено поведение на водача и поради това е върнал делото на прокурора със задължителни указания за извършване на допълнителни действия по разследването.

Въззивният съд, съобразявайки оплакванията за незаконосъобразност и необоснованост на протестираното определение, извърши собствена преценка на доказателствената съвкупност и въз основа на нея изгради фактическа обстановка по спора, съвпадаща напълно с установената от първоинстанционния съд и изложена в атакуваното определение, поради което не е необходимо нейното възпроизвеждане в настоящото въззивно определение. Направената от тази инстанция своя оценка на наличните доказателствени източници, събрани в хода на разследването, се покрива изцяло с тази на Окръжен съд - Бургас, съответно разминава се с тази на прокурора.

Първоинстанционният съд обосновано констатира, че в хода на проведеното разследване, макар и разследващият орган да е събрал голям обем от доказателствени материали, редица обстоятелства от съществено значение за правилното решаване на спора, касаещи механизма на ПТП и неговото преодоляване от водача на лек автомобил „Пежо“ – свид. Д., са останали неизяснени.

Правилно съдът приема необходимост да се установят в хода на разследването момента на възникване на опасността за водача Д., видимостта ѝ, респективно ограничението на видимостта ѝ в процесния пътен участък и нуждата от осигуряване на лице, което да сигнализира за опасности при осъщественото от автомобила движение на заден ход.

Запознавайки се обстойно с писмените заключения на тройната автотехническа експертиза и установявайки изрично посочени между тях противоречия, касаещи обективната възможност на водача на лекия автомобил да възприеме пресичащата пътното платно пешеходка и да предприеме мерки за предотвратяване на ПТП, съдът правилно е указал назначаването на повторна тройна автотехническа експертиза, която да установи точния механизъм на разследваното ПТП, причините за него и възможностите за неговото предотвратяване. Правилно е становището му, че са налице данни за допуснато от водача Д. нарушение по чл.40, ал.1 и/или ал.2 от НК, поради което правният извод на прокурора за несъставомерност на деянието на водача и наличието на случайно такова по чл.15 от НК е необоснован и незаконосъобразен. За да е налице невиновно поведение, абсолютно задължително условие е съобразяване на дееца с предписанията на правните норми. Като не е изпълнил вменените му задължения като водач на МПС и се е поставил в положение да не може да преодолее вредните последици, деецът, в случая свид. Д., не може да се позовава на института, предвиден в чл.15 от НК. Деянието ѝ не може да се преценява като случайно през призмата на евентуално виновното поведение на пешеходеца Г., което не изключва причинноследствената връзка между допуснатите от свид. Д. нарушения на правилата за движение и настъпилия вредоносен резултат, респективно нейната вина. Евентуално допуснатото от водача Д. съзнателно нарушаване на правните норми на чл.40, ал.1 и/или ал.2 от ЗДП обосновава непредпазливост под формата на небрежност. Изложеното обуславя правния извод за отсъствие на случайно деяние от страна на водача Д., което да изключва нейната вина и отговорност за настъпилото ПТП. Противното становище на прокурора от първостепенната прокуратура, обосновало прекратяване на наказателното производство поради липса на извършено от свид. П.Д. престъпление по транспорта, е в нарушение на цитираните материалноправни норми. То е в явно противоречие и със задължителните указания, дадени с т. 6 на Тълкувателно решение №28 от 28.11.1984 г. по н. д. № 10/84 г., ОСНК на ВС на РБ, съгласно което за начало на възникване на опасността за движението следва да се приеме момента, когато пешеходец, без да възприема наближаването на превозното средство, от тротоара или банкета се насочва към платното за движение и с поведението си явно или очевидно показва, че във всички случаи ще навлезе в него.

За да се постигне пълно, всестранно и обективно разследване, съдът правилно е дал указания да се да се назначи повторна тройна автотехническа експертиза, с чието заключение несъмнено да се изясни дали водачът Д. е могла обективно да предотврати настъпването на ПТП с пресичащия пешеходец Г., ако беше изпълнила задълженията си преди да започне с автомобила си маневра „движение на заден ход“, да се убеди, че пътят зад превозното средство е свободен и че няма да създаде опасност или затруднения за останалите участници в движението, както и по време на движението си назад непрекъснато да наблюдава пътя зад автомобила или, ако това е невъзможно, да осигури лице, което да й сигнализира за опасности.

Законосъобразен и обоснован е крайният извод на съда, че проведеното разследване не е довело до обективно, всестранно и пълно изясняване на относимите към спора обстоятелства, поради което се налага извършването на допълнителни действия по разследване за да се установят действителните причини за пътния инцидент, точния механизъм на пътнотранспортното произшествие и обективните възможности за неговото предотвратяване, както и да се обоснове категорично становище за липса на съпричастност на водача на лек автомобил „Пежо“ – свид. Д. към настъпилата на пътя злополука и към смъртта на пострадалия пешеходец Г..

В принципен план следва да се отбележи, че както съдът, така и прокурорът и разследващите органи са длъжни да спазват основните начала на наказателния процес, в частност този за разкриване на обективната истина, визиран в чл.13 от НПК и този за вземане на решения по вътрешно убеждение, основано на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелствата по делото, ръководейки се от закона, визиран в чл.14 от НПК. В случая правилно е решението на съда за необоснованост и незаконосъобразност на прекратителното постановление, доколкото съдържащите се в него фактически констатации не се подкрепят напълно от наличния доказателствен материал, а направените правни изводи за липса на престъпление се базират на необоснованите и пораждащи съмнение за правилност две заключения на тройната автотехническа експертиза. Прецизното изпълнение на дадените от съда задължителни указания за назначаване на повторна тройна автотехническа експертиза, която да отговори на всички въпроси, поставени към предходните експертни състави,

ще обуслови обективно, цялостно и всестранно изясняване на релевантните за спора факти, ще допринесе за изясняване на най-важния за всяко наказателно дело въпрос - има ли или не престъпно деяние, за причинноследствената връзка между евентуално допуснатите от водача Д. правила за движение по пътищата и получения съставомерен резултат – смъртта на пострадалия пешеходец Г..

Поради неизясняване на изтъкнатите по-горе обстоятелства от съществено значение за правилното разрешаване на настоящия правен спор, не може да се направи несъмнен и категоричен извод за липса на виновно поведение у водача П.Д. и не може да се даде правилен отговор на въпроса дали смъртта на пострадалия пешеходец Г. е настъпила единствено по негова вина.

В съответствие с горните принципни положения, верен е изводът на съда за незадълбочено и повърхностно разследване, в резултат на което прокурорът прибързано е прекратил наказателното производство на основание чл.243, ал.1, т.1 вр. чл.24, ал.1, т.1 от НПК, приемайки необосновано, че смъртта на пострадалия пешеходец З. Г. е настъпила по негова изключителна вина; неправилно е решил, че ПТП не се дължи на нарушения от водача Д. правила за движение, извършеното от нея е случайно деяние по смисъла на чл.15 от НК и поради това не може да ѝ се търси наказателна отговорност за допуснатата от нея непредпазливост по смисъла на чл.343, ал.1, б.„в“ от НК. Изводи за виновно поведение или липса на такова, респективно за причинна връзка между конкретни действия и/или бездействия на определено лице с настъпилата при пътнотранспортното произшествие смърт на пострадал, следва да се направят след събиране на всички необходими и относими доказателства и при отнасяне на конкретните факти към изискванията на материалния закон.

В заключение, решението на първоинстанционния съд за необоснованост и незаконосъобразност на прекратителното постановление е правилно, защото изложената в обстоятелствената част на прокурорския акт фактология не кореспондира с наличната по делото доказателствена съвкупност, а съдържащите се в него правни изводи за липса на престъпление се основават на неправилно тълкуване и приложение на нормите на чл.40, ал.1 и ал.2 от ЗДП. Вследствие на това и в нарушение на нормативните правила,

прокурорът е прекратил наказателното производство, приемайки неправилно, че случилото се не осъществява състав на престъпление по чл.343, ал.1, б. „в“ вр. чл.342, ал.1 от НК и позовавайки се на чл.243, ал.1, т.1 вр. чл.24, ал.1, т.1 от НПК. Съдът правилно е отменил акта му и е дал необходимите указания за изясняване на относимите към спора обстоятелства.

Мотивиран от горните съображения, въззивният съд направи извода, че проверяваното определение на първата инстанция, с което е отменено постановлението за прекратяване на наказателното производство поради липса на престъпление и делото е върнато на прокурора с дадени задължителни указания относно прилагането на закона, е законосъобразно и обосновано и като такова следва да се потвърди.

Ръководен от изложените съображения, Бургаският апелативен съд:

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение №556 от закрито заседание на 20.06.2022г. по ЧНД №543/2022г. на Бургаския окръжен съд, с което е отменено постановление от 25.05.2022г. на Окръжна прокуратура – гр. Бургас за прекратяване на наказателното производство, водено срещу неизвестен извършител за престъпление по чл.343, ал.1, б. „в“ вр. чл.342, ал.1 от НК по ДП №301/2019г. по описа на Пето РУ на МВР – гр. Бургас и делото е върнато на прокурора за изпълнение на дадени указания.

Определението не подлежи на касационно обжалване и протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____